

GENEL BİLGİ

Resmi adı:	Suriye Arap Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Bashar Al-Asad (17 Temmuz 2000'den bu yana)
Başbakan	Muhammad Naji Al-Otri (10 Eylül 2003'ten bu yana)
Yüzölçümü	185.180 km ²
Nüfusu	23.2 Milyon (2011 tahmini)
Ort. yaşam süresi	74 yıl
Okuma yazma oranı	% 79.6
İklim	Çöl iklimi: Sıcak, kuru yazlar / Kıyılarda ılık yağmurlu, karlı soğuk kışlar
Resmi Dil	Arapça
Başlıca Şehirler	Şam (başkent), Halep, Hama
Para Birimi	Suriye poundu (SYP)
Zaman Dilimi	Türkiye saati ile aynı

EKONOMİYE GENEL BAKIŞ

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2008	2009	2010	2011*	2012*
GSYİH (milyon dolar)	49.192	51.710	55.097	54.389	43.315
Reel Büyüme Hızı (%)	4.3	6.0	3.2	-3.4	-5.9
Enflasyon Oranı (ortalama;%)	15.7	2.6	4.4	4.6	13.0
Nüfus (milyon)	19.6	20.03	20.4	20.8	23.2
İhracat (milyon dolar)	15.3	10.9	12.3	10.7	6.8
İthalat (milyon dolar)	16.1	13.9	15.9	13.9	11.1

Kaynak: Economic Intelligence Unit (EIU)

() EIU tahmini rakamları*

Yaşanmakta olan siyasi istikrarsızlık ve uygulanmakta olan uluslar arası yaptırımlar ülkedeki ekonomik faaliyetlerin yavaşlamasına ve kesintiye uğramasına yol açmaktadır. Ağırlaşan iç savaş ortamı ve artan istikrarsızlık sebebiyle Suriye ekonomisinin 2013'teki seyriyle alakalı elde net veriler bulunmamaktadır.

Ülkedeki siyasi çalkantı ve bununla birlikte gelen uluslar arası ekonomik yaptırımlar ülkenin ekonomik göstergelerinin neredeyse tamamının bozulmasına yol açmıştır. İhracat ve ekonomik faaliyetlerin daralması sonucu ithalat gerilemiştir. Gelirlerin azalmasıyla bütçe dengesi çok ciddi oranda bozulmaya başlamıştır. Ayrıca döviz gelirlerinin gerilemesi döviz kurlarındaki istikrarın bozulmasına yol açmaktadır.

1960'lardan bu yana Suriye'nin GSYİH'sinde en büyük paya sahip olan sektörler madencilik (petrol ve gaz sektörleri ve fosfat üretimi) ve imalat sanayi olmuştur. Ancak, petrol üretimindeki düşüş madenciliğin GSYİH'deki payını azaltmıştır. Aynı zamanda, ticaret, ulaştırma, iletişim ve finansın paylarındaki artış, GSYİH'nin yapısının değişmesine neden olmuştur.

GSYİH'deki en fazla paya sahip ikinci sektör ise tarımdır ve ekonomide %20 paya sahiptir. Tarım daha çok Şam çevresi, Halep, Lazkiye, Tartus, Deir Al-Zour ve Humus çevresinde yoğunlaşmışken petrol üretimi ve bağlı sanayiler ise Der Al-Zour ve Halep ve Banias'taki rafinerilerin etrafında toplanmıştır. Şam ve Halep civarında tekstil ve seramik endüstrileri yoğun bir şekilde görülmektedir.

EIU verilerine göre, 2011 yılında %-3,4 olarak gerçekleşen GSYİH'sinin büyüme oranını 2012 yılında ise %-5.9 olarak gerçekleşmiş olduğu tahmin edilmektedir. 2011

yılında %4,6 olarak gerçekleşen enflasyon oranının ise 2012 yılında %13,0 olarak gerçekleşmiş olduğu tahmin edilmektedir.

2011 yılı itibariyle ekonomik faaliyetlerin daralması sonucunda, reel milli gelir %3,4 oranında daralma göstermiştir. 2012 yılına gelindiğinde ise bu değer %6'lara kadar ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Suriye'de 2011 yılında ülkede baş gösteren olaylar öncesinde, 2000 yılından itibaren serbest pazar ekonomisine geçiş sürecine girerek kamu sektörünün ekonomideki ağırlığını azaltmak üzere birtakım ekonomik reformlar gerçekleştirmeye başlamıştır. Bugüne kadar gerçekleşen reformlar kapsamında

- Kamu sektörünün bankacılık sektöründeki tekeli sona erdirilerek özel bankaların faaliyetine izin verilmiş,
- Döviz kuru rejimine ilişkin yasa tasarısı kabul edilerek 3 farklı kur politikası yerine tek kur sistemine geçilmiş,
- Döviz taşıma yasağı kaldırılmış,
- İthalatı finanse etmek üzere kamu ve özel sektör bankalarına döviz kredi verme izni verilmiş,
- Döviz bürolarının kurulmasına izin verilmiş,
- Benzin ile akaryakıtta uygulanan sübvansiyonlar indirilmiş,
- Gıda ürünleri dışında KDV uygulamasına geçilmiştir.

Ayrıca, Suriye Rekabet ve Tüketiciyi Koruma Kanunlarını çıkarmıştır. Ekonomik liberalleşme kapsamında, sigorta sektörü özel sektöre açılmıştır. Hükümet, 2009 Mart ayında ticarete başlayan Şam Sermaye Piyasası'nın başarısından yola çıkarak diğer bazı kurumların özelleştirmesini gündemine alabilecektir.

Diğer yandan, 2006 yılı başı itibariyle özel havayolu şirketlerinin faaliyete geçmesine izin verilerek Sharqiya ve Al Dimashqiya adlı özel havayolu şirketleri uçuşlarına başlamıştır.

Tüm reform çabalarına rağmen petrol, elektrik üretimi, çimento, bankacılık gibi sektörlerde kamu ağırlığı hissedilmektedir. Ayrıca akaryakıt sübvansiyonları önemli miktarda azaltılmış olsa da mali olarak yük oluşturmaya devam etmektedir. Gıda dışı ürünlere KDV uygulamasının başlatılmasıyla vergi gelirlerinin ciddi miktarda artması beklenmektedir.

En önemli ekonomik sorunlardan birisi işsizliktir. 2011 yılı itibariyle Suriye'de ki işsizlik oranı %12.3 iken, bu oran 2012 yılı itibariyle %14.0'ı bulmuştur.

Suriye'de, Mart 2011'de başlayan yönetime karşı gösterilerin şiddetle bastırılması, başta ABD ve AB'nin ekonomik ve siyasi yaptırımlarla tepki vermesine yol açmıştır.

Bu ülkeleri 27 Kasım 2011'de Arap Birliği ve 30 Kasım 2011'de Türkiye'nin aldığı yaptırım kararları izlemiştir. Suriye ayrıca, 20 Aralık 2011 itibariyle, Türk menşeli ürünlere %30 ek vergi getirmiş, bunun yanı sıra transit geçişlere de ek maliyetler yüklemiştir.

Suriye, 1 Aralık 2011'de, STA Anlaşmasının askıya alınması ve Suriye'den geçişlerde ek gümrük harcı alınması da dahil olmak üzere Türkiye'ye bir dizi karşı yaptırım kararları almıştır.

AB protestoların şiddetle bastırıldığı Suriye'ye silah ambargosu koyma kararı almıştır. Daha sonra AB artan çatışmalar yüzünden Suriye'den alınan ham petrolün AB ülkelerine alım yasağı konulmasına karar vermiştir.

Amerikan yönetiminin Suriye'ye yönelik yaptırımlara başlaması bu ülkeyle ticarete aktif rol oynayan Türk bankalarını da etkilemiştir. Para transferleri dâhil bu ülkeyle yapılan tüm bankacılık işlemleri durdurulmuştur. Suriye'de meydana gelen olaylar Türkiye ile Suriye arasındaki ticareti de olumsuz etkilemiştir. Türkiye, gerilen ilişkiler neticesinde Mart 2012'de Şam Büyükelçisi'ni geri çağırmıştır.

SEKTÖRLER

Bankacılık

2011 yılı öncesi, bankacılık alanında sağlanan gelişmelerle Aralık 2002'de özel bankalara, sigorta ve finansal hizmetler şirketlerine faaliyette bulunma ve ihracat ve ithalatı finanse etme izni verilmiştir. Bunu takiben, 2004 yılı itibariyle yabancı bankalar ülkede faaliyet göstermeye başlamışlardır. Halihazırda ülkede 12 özel banka faaliyet göstermektedir.

Devlet bankalarının hakim durumu ve merkez bankasının döviz işlemlerindeki kontrollü para birimi değerinin korunmasında yönetime büyük bir imkan vermektedir. Halihazırda devam etmekte olan para politikası reformu kapsamında 2001 yılında kabul edilen 29 sayılı yasa 'bankacılık sırrı'nı güvence altına almaktadır. Suriye ayrıca 2005 yılında kara paranın aklanmasına ilişkin bir kararname kabul etmiştir.

Merkez Bankası'nın modernizasyonu, kambiyo rejiminin reforma tabi tutulması ve faizlerin serbest bırakılması söz konusudur. Ayrıca kamu bankalarının modernize edilmesi çalışmaları da devam etmektedir. Ülkede en önemlileri Suriye Ticaret Bankası olan 6 kamu bankası faaliyet göstermektedir. Sektörün özelleştirilmesi karşısında modernizasyon çalışmalarını başlatan Suriye Ticaret Bankası kamu sektörünün reformunda bir öncü rolü üstlenmiştir. 2004 yılında Bemo Saudi Fransi Bankası ile bankacılık alanında özel sektör faaliyetler başlamış olup Suriye ve Deniz Aşırı Ülkeler Bankası, Uluslararası Ticaret ve Finans Bankası, Suriye Arap Bankası, Suriye Audi Bankası, Suriye Byblos Bankası, Suriye Körfez Bankası faaliyet gösteren

diğer bankalardır. 2009 yılında, Başbakan Yardımcısı Abdullah Dardari tarafından yabancıların bankalarda sahip olmasına izin verilen payın %49'dan %65'e çıkarıldığı açıklanmıştır.

5 Şubat 2006 tarihli Başbakanlık Genelgesi ile, Suriye'deki bütün Bakanlıklar ve Devlet Kurumları ile yapılan anlaşmalarda, bütün kamu ve karma sektörün kredi anlaşmalarında ve ithalat ve ihracat sözleşmelerinde yer alan bedellerin ABD Doları yerine Euro olarak ödenmesi zorunlu kılınmıştır.

40 yıllık devlet tekelinin ardından 2005 yılında serbestleştirilen ve büyüme potansiyeli içeren sigortacılık sektörü komşu ülkelere nazaran yeterli dinamizmi sergileyememektedir.

Enerji

Avrupa Birliği, Suriye'de iktidarın muhaliflere karşı sergilediği tutuma tepki olarak, Suriye ile petrol ve petrol ürünleri alım satımına yönelik ambargo kararı almıştır. Ayrıca, bu karar kapsamında, 02 Eylül 2011 tarihinden önce yapılmış olan kontratların da 15 Kasım 2011 tarihi itibarıyla sonlandırılması şartı konmuştur. Getirilen yasak aynı zamanda bu faaliyetlere yönelik doğrudan veya dolaylı olarak finanse etmek, finansal kaynak sağlamak, sigorta işlemlerini de içermektedir. AB'nin 2011/523/EU no'lu kararında, petrol ürün ihracatından faydalandığı ve baskıcı politikalarını uygulamak için kullandığı, bu nedenle de sadece kısıtlayıcı tedbirlerin rejime yönelik olup, halkı hedef almaması gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Suriye hiçbir zaman en önemli petrol ihracatçılarından biri olmamıştır ve OPEC üyesi değildir. Ancak, petrol her zaman ekonominin can damarı olmuştur. Geçen on yılda Suriye'nin ihracat gelirlerinin üçte ikisi petrol ihracatından sağlanmaktadır. IMF verilerine göre, 2010 yılında petrol harcamalarının Suriye'nin toplam harcamalarının %25'ine denk gelmesi beklenmektedir.

Petrol üretimi 1986 ve 1995 yılları arasında yıldan yıla hızlı bir artış göstermiştir. Ancak, 1995 yılından itibaren petrol üretiminde azalma kaydedilmeye başlanmıştır.

CIA The World Factbook verilerine göre; 2011 yılında Suriye ham petrol üretimi günde 33.900 varilken, rafine petrol ürünleri miktarı ise günde 258,800 varildir.

Petrol üretiminin büyük bölümü ülkenin Kuzey Doğusu'ndaki petrol sahalarında yapılmaktadır. Suriye'nin halihazırda Banias ve Homs'ta faaliyette olan iki rafinerisi bulunmaktadır. Banias Rafinerisi günlük 130.000 varil kapasiteli ve Homs Rafinerisi ise günlük 107.000 varil kapasitelidir.

2010 yılı ortalarında, Abu Khashab ve Rashid Bölgeleri'nde 37 milyon ve 5 milyon varil kapasiteli iki yeni petrol sahası keşfedilmiştir. Suriye Petrol ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı'na göre, 2015 yılında petrol sahası bulunması ve geliştirilmesi alanında 2 milyar dolarlık yabancı yatırım yapılacaktır.

Son yıllarda petrol üretiminde yaşanan düşüş sebebiyle 2010 yılı itibariyle, eğer yeni rezervlerin araştırılması yapılmazsa 10-15 yıl içerisinde Suriye petrol rezervlerinin tükeneceği öngörülmektedir. Petrol sahalarının çoğu Deir al-Zour bölgesinde yer almaktadır, en güçlü petrol şirketleri ise; Al Furat Petrol Şirketi ve Deir al-Zour Petrol Şirkettir.

Suriye, azalan petrol üretimi ve artan enerji ihtiyacını göz önüne alarak alternatif bir enerji kaynağı olarak doğalgaz üretimine başlamayı planlamaktadır. Ancak, yaptırımların devreye girmesiyle bu konuda bir ilerleme sağlanamamıştır. Suriye'nin kesinleşmiş doğal gaz rezervleri 280 milyar m³'tür. Rezervlerin büyük bölümü Deir Al-Zor ve Palmyra bölgelerinde yer almaktadır. 2008 yılında günlük doğalgaz üretimi 5.5 milyar m³ iken, bu rakam 2009 yılında 5.8 milyar m³, 2010 yılında ise 6,0 milyar m³ olarak gerçekleşmiştir.

Yine yaptırımlar öncesi dönemde, Ülkede devam etmekte olan 3 önemli doğalgaz projesi başlatılmıştır. Nisan 2010 yılında Homs'ta başlayan Ebla Doğalgaz tesisi inşası hala devam etmektedir ve günlük kapasitesinin 2.5 milyon m³ olması planlanmaktadır. Ayrıca tesisin 80 km'lik boruhattının olması düşünülmektedir. Petro-Canada projeye 900 milyon dolarlık yatırım yapmıştır. Jihar Doğalgaz Arıtma Tesisinin ise 2011 yılında tamamlanması ve tesisin kapasitesinin günlük 4 milyon m³ olması beklenmektedir. Son olarak, North Central Area Gaz Tesis projesi ise Rusya'nın Stroytransgas Şirketi tarafından yürütülmektedir.

2001 yılı başında Mısır, Lübnan ve Suriye Hükümetleri, Mısır ve Suriye doğalgazını pazara sunmak üzere 1 milyar dolar değerinde ve 1200 km'lik "Arap Boru Hattı" kurulması yönünde anlaşmaya varmışlardır. Söz konusu boru hattının Mısır ve Ürdün arasındaki bölümü faaliyete geçmiştir. Ürdün sınırı ve Suriye'nin Humus şehri arasında 314 km'lik boru hattı da tamamlanmış bulunmaktadır. Humus'dan Türkiye'ye kadar olan 230 km.lik kısımda ise çalışma hala devam etmektedir. Humus-Türkiye arasındaki Arap Doğalgaz Boru Hattı, hem Mısır doğalgazını Türkiye'ye taşıyacak hem de Azerbaycan-İran-Orta Asya'dan gelecek hatla birleşerek Türkiye üzerinden bölgesel bir hat Avrupa'ya uzanmış olacaktır. Ancak yine ülkede devam eden siyasi istikrarsızlık sonucunda proje ilerleme kaydedememiştir.

Suriye ve Türkiye, her iki ülkenin doğal gaz sistemlerini birbirine bağlamayı öngören bir mutabakat muhtirasını 20 Temmuz 2009 tarihinde parafe etmiştir. Ancak, olaylar nedeniyle mutabakat askıya alınmıştır.

Suriye Petrol ve Madeni Kaynaklar Bakanı Suriye tarafından bu amaçla Halep'ten Türkiye sınırlarına kadar uzanan 64 km uzunluğunda bir boru hattı inşa edileceğini ve aynı zamanda Türkiye tarafından, Türkoğlu bölgesinden Suriye sınırlarına kadar uzanan 90 km uzunluğunda bir boru hattı inşa edileceğini açıklamıştır.

Suriye, Mısır, Ürdün, Türkiye, Irak ve Lübnan'ı birbirine bağlayan elektrik sistemi kanalıyla Mısır'dan elektrik ithalatı gerçekleştirilmektedir. Anılan ülkeler arasında elektrik alım satımını sağlamak amacıyla kurulan şebekenin Türkiye-Suriye bölümü 2003 yılında tamamlanmış bulunmaktadır. Suriye, 2007 yılı verilerine göre 1.4 milyar kw/saat elektrik ithal ederken, 991 milyon kw/saat elektrik ihracatı gerçekleştirmiştir.

2011 yılı öncesinde, Suriye'nin halihazırda elektrik enerjisi kapasitesi 7000 MW'tır. Suriye, enerji stratejileri çerçevesinde, doğalgaza dayalı kombine çevrim santralleri yapımı ve halihazırda petrole dayalı santrallerin doğalgaza çevrilmesini planlamaktadır. Son yıllarda ülkenin en büyük iki enerji santrali olan Mahrada ve Banias petrolden doğalgaza çevrilmiştir. Halihazırda elektrik üretiminin %87'si termik ve %13'ü hidrolik santrallerden temin edilmektedir. Suriye, Tartus ve Hama'daki elektrik üretim santralleri kanalıyla Lübnan'a 130 MW'lık elektrik ihracatı gerçekleştirmektedir **fakat yaşanan siyasi istikrarsızlıktan dolayı şu anda Suriye'de elektrik kesintileri vardır.**

Suriye'nin elektrik ihtiyacı her yıl %7 oranında artış göstermekte olup, hâlihazırda yılda 1743 kw/saat olan kişi başı tüketimin 2015 yılında üç katına çıkması beklenmektedir.

Suriye önemli bir fosfat üreticisidir. 2010 yılında fosfat üretimi 4 milyon tona ve fosfat ihracatı ise 3.4 milyon tona ulaşmıştır. Ülkede 1 milyar ton düzeyinde fosfat rezervi bulunmaktadır. Suriye ayrıca mermer, tuz ve kum üretmektedir. Petrol fiyatlarının artmasıyla birlikte artan fosfat fiyatları Suriye için önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir.

Sanayi

Suriye'de sanayileşme 1950'li yıllarda başlamış ve devletin ağır sanayiye yaptığı yatırımlarla 1970'li yıllarda hız kazanmıştır. Sanayi, petrol, tekstil, çimento, gıda-işleme, içecek, gübre, tütün ve fosfat gibi alt sektörlerden oluşmaktadır. Tekstil, gıda, deri, kağıt ve kimyasallar özel sektörün elinde iken, gübre, çimento gibi ağır sanayiler ağırlıklı olarak devletin kontrolündedir.

2000 yılında başlayan reformlarla özel sektörün çimento üretimi ve gübre gibi ağır sanayi sektörlerindeki payı artmıştır. Özel sektörün sanayi üretimine dahil olmasının

önündeki en önemli engel finansal kaynaklarına erişimindeki kısıtlılıktır. Sanayi üretimini finanse etmesi gereken kamu bankaları ya yeterli kaynağa sahip değildir ya da daha çok kamu sektörünü finanse etmektedir.

Tarım

Tarım Suriye'nin GSYİH'nın %22'sini, ihracatının %15'ini oluşturmaktadır. Suriye nüfusunun %23'ü ise tarım alanında istihdam edilmektedir.

Tarım Suriye ekonomisindeki ağırlığını sürdürmeye devam etmektedir. Elverişli iklim koşullarında tarım üretimi GSYİH'nın üçte birini oluşturacak kapasitededir. Tarımın istihdam içindeki payı da son derece yüksektir. Hükümet tarımı stratejik sektörler arasında görmekte ve her türlü desteği vermektedir.

Tarım sektörünün en önemli ürünleri, buğday, arpa, pamuk, şeker pancarı ve zeytindir. Tarım alanlarının üçte ikilik bölümünde buğday ve arpa üretimi yapılmaktadır. Buğday, arpa ve şeker pancarı devlet tarafından stratejik ürünler olarak kabul edilmekte ve sabit fiyatlardan satılmaktadır.

Pamuk, Suriye tarım sektörünün en önemli ürünüdür. Pamuk üretiminin yaklaşık yarısı gelişmekte olan tekstil sektöründe kullanılmaktadır. Pamuk ve tekstil ihracatı toplam ihracat gelirinin % 10-15'ine denk gelmektedir.

Suriye'nin tarım sektörünün toplam değeri 12.1 milyar dolardır. Tarım, ormancılık ve balıkçılık alanında 2010 yılında gerçekleştirilen toplam harcamalar 717 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Tarım sektörünün GSMH içindeki oranı 2011 yılı itibariyle %2.0 iken, bu oran 2012 yılında bu oran %2,6'yı bulmuştur.

Altyapı

Suriye'nin gayrimenkul ve inşaat sektörü 2011 yılına kadar ortalama yılda %10.6 oranında büyümüştür. 2010 yılında, ülkedeki inşaat harcamaları 25.5 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır.

Suriye'nin ulaşım ve iletişim ağı son 10 yıl içinde hızlı bir gelişme kaydetmiştir. Suriye'nin Şam, Halep, Lazkiye, Dayr Al Zor, Homs, Hama ve Hasakeh gibi büyük şehirlerini birbirini bağlayan karayolları iyi durumdadır. İnşaat alanındaki projelerin büyük bölümü enerji ve turizm sektörlerini kapsamaktadır. Turizm sektöründe yabancı sermayeyi çekmek amacıyla birtakım teşvikler uygulanmaktadır.

Suriye'nin toplam karayolu uzunluğu 44 bin km'dir. Ulaştırma Bakanlığı, 1100 km'lik otoyolu 2010 yılına kadar 2300 km'ye kadar çıkarmayı planladıklarını açıklamıştır. Ulaştırma alanında Kuzey-Güney ve Doğu-Batı otoyolu ile şam metrosu, demiryollarının rehabilitasyonu, şam Uluslararası Havalimanı rehabilitasyonu, Lazkiye ve Tartus Limanları'nın rehabilitasyonu Hükümetin öncelikleri arasında yer almaktadır. **Ancak, tüm bu projeler ülkedeki istikrarsızlık nedeniyle askıya alınmıştır.**

Suriye'nin üç ana limanı Lazkiye, Tartus ve Banyas olup, ülkenin petrol ihracatı Banyas Limanı kanalıyla yapılmaktadır. Petrol dışı ticareti ise Lazkiye ve Tartus Limanları kanalıyla yapılmaktadır.

Ülkede şam, Halep, Lazkiye olmak üzere üç şehirde havaalanı faaliyet göstermektedir.

Suriye'nin toplam 1998 km'lik demiryolu ağı yeteri kadar gelişmemiştir. Demiryolu ağının rehabilitasyonu gündemde olup, Suriye-Türkiye hattının fizibilite alışmaları Fransız "Sistra" firması tarafından tamamlanmış bulunmaktadır.

Suriye Ulaştırma Bakanlığı 9 tane ulaşım projesi üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunlar; şam Havalimanı için yolcu terminali (400 milyon dolar), şam'ı şam Uluslararası havalimanı ile demiryolu aracılığıyla birleştirme (67 milyon dolar), şam Metro'su (2.2 milyar dolar), Amman-şam Demiryolu (190 milyon dolar) ve şam Çevre Yolu (400 milyon dolar) projeleridir. Ancak, tüm bu projeler hâlihazırda askıya alınmıştır.

CIA The World Factbook verilerine göre; 2011 yılında Suriye'de telefon hat sayısı 4.345 milyonken, kullanılan mobil hat sayısı ise 13.117 milyondur.

YATIRIM ORTAMI

2007 yılı başında yürürlüğe giren 8 Sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile yabancı yatırımcıların birçok bürokratik engelle karşılaşmalarına neden olan 10 No'lu Yatırım Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 8 numaralı kararname yatırımcılara yurtdışına kar transferi, yatırım süresince mal ve arazi edinilmesi, vergi indirimi gibi haklar sağlamaktadır.

11. Beş Yıllık Kalkınma Planı'na göre 2010 ile 2015 yılları arasında Suriye'de toplam harcamanın 93.5 milyar dolar olması öngörülmektedir. Özel yatırımların %8'i tarım, %14'ü finans, sigorta ve gayrimenkul, %10'u ticaret ve turizm, %20'si üretim, %12'si inşaat, %14'ü ulaşım, %6'sı ise hizmet sektörlerinde yapılacaktır. Devlet yatırımlarının ise %22'si ulaşım, %17'si elektrik ve su, %10'u tarım, %9'u finans, sigorta ve gayrimenkul sektörlerinde yapılacaktır.

Suriye'nin Arap ülkelerine yönelik toplam doğrudan yabancı yatırım akışındaki payı yaklaşık %9,9 dolayındadır.

8 sayılı kararname ile yerli ve yabancı tüm şirketler aynı kurumlar vergisine tabi tutulmaktadır. 3 Milyon Suriye Poundu'ndan fazla karı olanlar % 28, 1 ile 3 milyon Suriye Poundu arasında karı olanlar %24, 500.000-1 milyon Suriye Poundu arasında karı olanlar % 20, 200.000-500.000 Suriye Poundu arasında karı olanlar % 15 ve daha az karı olanlar ise %10 oranında kurumlar vergisi ödeyeceklerdir. Söz konusu kararnamede yer alan önemli hususlar aşağıda sunulmaktadır;

- Yatırımcıların projeleri için kanunlarda belirlenen yüzölçümünü geçse dahi kira veya satın alma yoluyla taşınmaz edinmeleri serbesttir.
- Yatırımcılar, projenin tasfiyesinde kanunda tahdid edilmiş olanın üstünde edindikleri mülkiyet hakkını Suriyelilere devretmelidir. Suriyeli olmayan yatırımcılar projeye ait arazi ve arazi üstü tesislerden feragat etmelidir. Feragat işleminin Suriyeli veya yabancı yatırımcıdan Suriyeli olmayan başka yatırımcılara yapılması Yönetim Kurulu'nun ön iznine bağlıdır. Bu bağlamda yapılacak işlemler en geç iki yıl içinde tamamlanmalıdır.
- Yatırımlar, kamu yararı gerektirmedikçe ve karşılıkları ödenmedikçe kamulaştırılmaz veya devletleştirilemez. Aksi halde yatırımcıya projenin raîç bedeli üzerinden tazminatı döviz olarak ödenir. 1956/341 nolu tahsil kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla projeye ancak mahkeme kararı ile haciz konulabilir.
- Suriyeli olmayan yatırımcıya projenin yürürlükte olduğu sürece çalışma belgesi, kendisi ve ailesine de ikamet tezkeresi verilir.
- Yatırımcılara, projede çalıştırılacak Suriyeli olmayan işçiler adına yürürlükteki yasalar çerçevesinde çalışma belgesi ve ikamet tezkeresi verilir.
- Yatırımcılar faaliyet ve işlemlerinden doğan net geliri yurt dışına döviz olarak serbestçe transfer edebilirler.
- Yatırımcılar, yurtdışından transfer ettikleri sermayeden doğan net kar ve faizleri yılda bir kere yurtdışına transfer edebilirler.
- Yatırımcıların, mücbir sebeplerden ötürü yurtdışından transfer ettikleri sermayeyi kullanılmadıkları takdirde, sermayenin getirildiği tarihten 6 aylık bir sürenin geçmesini müteakip Yönetim Kurulu kararı çerçevesinde yurtdışına tekrar transfer edebileceklerdir. Yönetim Kurulu, özel durumlarda bu süreyi daha da kısaltabilir.
- Vergileri tahakkuk ettirilen Arap ve yabancı çalışanların maaşlarının %50'si, sözleşme bitimindeki tazminatının %100'ü yurt dışına transfer edilebilir.
- Transfer işlemleri yetkili bankalar aracılığı ile yapılır.

- Projeye ait varlıkların montaj işlemlerinde kullanılacak özel ekipmanların ülkeye giriş ve çıkışı Yönetim Kurulunun onayına bağlıdır.

- Suriye’de yatırım ve yatırım garantilerine ilişkin olarak diğer ülkeler ile Arap veya Uluslararası Örgütlerle imzalanmış olan ikili veya çok taraflı anlaşma hükümleri dikkate alınır.
- Yatırımcılar, projeyi Suriye’de diledikleri şirkette sigorta ettirebilirler.
- Yatırımcılar ile devlet kamu kurumları arasında çıkabilecek uyuşmazlıkların dostane yollarla çözümlenmesine çalışılır. Sorun üç ay içinde çözümlenemediği takdirde Tahkim, Suriye Mahkemeleri, 1980’de imzalanan Arap Sermayesinin Arap ülkelerinde İşletilmesine ilişkin Anlaşma gereğince kurulan Arap Yatırım Mahkemesi ve Suriye’nin Yatırımcının bağlı olduğu ülke veya Arap ve uluslararası örgütlerle imzaladığı yatırımların korunması anlaşmalarına başvurulabilirler. İlgili mahkeme tarafından görülen uyuşmazlıklara ivedilik tanınacaktır.

- Aşağıda sayılan sektörlerdeki projeler, yürürlükteki Gelir Vergisi Kanunu ve bu kanundaki değişikliklerde öngörülen muafiyet ve garantilerden yararlandırılacaktır. Bu sektörler: tarım ve toprak reformu projeleri, sanayi projeleri, taşımacılık projeleri, haberleşme ve yüksek teknoloji projeleri, çevre temizliği ile ilgili projeler, hizmet projeleri, elektrik-petrol ve yeraltı kaynakları projeleri ve Yönetim Kurulunun tavsiyesi üzerine Yüksek Kurulun uygun göreceği diğer projeler,

- Proje için ithal edilmesi gereken malzemelere, ithalat yasağı, döviz ve menşe ülke sınırlaması uygulanmayacaktır. Özellikle projede kullanılmak üzere (makine-ekipman, taşımaya mahsus hizmet araçları gibi) ithal edilecek varlıklar gümrük vergisinden muaf tutulacaktır. Söz konusu varlıklar, Yönetim Kurulu onayı olmadan devredilemez. Bununla ilgili hükümlere esas teşkil edecek sistemi Yönetim Kurulunun tavsiyesi çerçevesinde Yüksek Kurul yayımlanacaktır.

- Yatırım Bölgeleri ve her bölge için asgari varlık değeri Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecektir.

- Yüksek Kurul; Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı çerçevesinde diğer projelere işbu kararnamenin dışında ilave kolaylık, vasıf veya garanti vermeye yetkilidir.

- Yüksek Kurul, ulusal ekonomi açısından özel önem taşıyan projeleri yürürlükteki Gelir Vergisi Kanunda yer alan muafiyetlerin dışında da indirimlerden yararlandırabilir.

- Onay almış her projenin sahibi aşağıda sayılanları yapmakla mükelleftir:

- a. Varlıkların montaj çalışmalarının sona ermesine müteakip projenin üretime geçiş tarihinin yazılı olarak Kurula bildirilmesi,

- b. Proje için uluslararası muhasebe sistemine uygun bilanço cetveli tutulması, yetkili muhasebeciler tarafından onaylı bilanço cetvelinin bir örneğinin Kurula sunulması,
 - c. Proje Varlıkları için detaylı bir envanter cetveli düzenlenmesi,
 - d. Kurul tarafından istenilen her belgenin verilmesi ve belgelerin doğruluğunun araştırılması için Kurul yetkilisine gereken kolaylığın gösterilmesi.
- Bu Kararname öncesi yatırım yasaları çerçevesinde kurulmuş olan projeler, öngörülen süreleri çerçevesinde tüm muafiyet ve avantajlardan yararlanmaya devam eder.
 - Onaylanan projelerin tamamının veya bir kısmının devredilmesi durumunda, proje sahibine ait hak ve taahhütler devredilene geçer. Varlıkların satışından doğan kar da gelir vergisine tabidir.
 - Yatırımcıların projeleriyle ilgili bilgiler gizli olup açıklanamaz.
 - a. Onaylanan Projeler için, yürürlükte bulunan Şirketler Kanunu veya Karma Şirketler Kanunu hükümleri geçerlidir.
 - b. İşbu Kararnamede yer alan hükümlere aykırı metinler nerede geçerse geçsin yürürlükten kaldırılmıştır.
 - c. 1991/10 sayılı kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Suriye'deki başlıca yabancı yatırımcılar enerji sektöründe faaliyet göstermektedir. Bunların başında Shell, Conoco, Total-Fina-Elf, Ina Nafta Plin, Dublin, Devon Energy, Gulsands and Startegic Energy gelmektedir. Mitsubishi, Samsung, Mobil, Dupont, Gray-Mackenzie firmaları da diğer yabancı yatırımcılar arasında yer almaktadır. Son dönemde özellikle Körfez Ülkelerinden gayrimenkul sektöründe yapılan yatırımlar dikkat çekmektedir.

Şirket Kuruluşu

Son yıllarda anonim şirketler daha da yaygınlaşmaktadır. 1980'li yıllardan bu yana hükümet ile özel sektör arasında anonim şirket olarak birçok ortak girişim kurulmuştur. 10 sayılı yatırım yasasına göre kurulan ortaklıklarda anonim şirketler daha yaygındır. İşletmenin kuruluşunun birinci ayı içinde işletmenin kaydı gerçekleştirilmeli ve Sanayi Bakanlığı'ndan bir işletme lisansı alınmalıdır. Firmaların 5 kurucusu olmalı ve minimum sermaye 50 000 Suriye Poundu olmalıdır. Başvurular İaşe ve İç Ticaret Bakanlığına yapılır. Söz konusu Bakanlığa şirket kuruluş sözleşmesi sunulmalıdır. İaşe ve İç Ticaret Bakanlığının ortaklığı onayını müteakiben şirket sözleşmesi Resmi Gazetede yayınlanır.

Yabancılar veya yabancı katılımcılarla kurulan firmaların Dış Ticaret ve Ekonomi Bakanlığında izin almaları gerekmektedir.

Suriye'deki limited şirket modeli yapısal olarak batıdaki limited şirketlere benzerler. Ana sözleşme firmanın ismi ve adresini, amacını, ortaklar ve yöneticilerle ilgili bilgileri, onların hisse ve sorumluluklarını içermelidir. Resmi sicil için başvurular İç Ticaret ve İşe Bakanlığında yapılır.

DIŞ TİCARET

Avrupa Birliği'nin, Suriye'de iktidarın muhaliflere karşı sergilediği tutuma tepki olarak, Suriye ile petrol ve petrol ürünleri alım satımına yönelik ambargo kararı almıştır. Söz konusu petrol ambargosu, Suriye'nin ihracatını düşüren bir etken olarak gündeme gelmiştir.

2011 yılında, Suriye'deki son gelişmeleri göz önünde bulundurarak ve Avrupa Birliği'nin Suriye'de iktidarın muhaliflere karşı sergilediği tutuma tepki olarak, Suriye ile petrol ve petrol ürünleri alım satımına yönelik ambargo kararı almasını dikkate alarak, söz konusu petrol ambargosunun Suriye'nin ihracatını düşürmüş olduğunu söyleyebiliriz.

Suriye'nin hem ihracat hem de ithalat yapısı son yıllarda değişim göstermektedir. Ambargo dönemine kadar olan süreçte, Suriye'nin ihracatının % 50'si AB ülkelerine gerçekleşmiştir. Bunun en önemli nedeni İtalya ve Fransa'nın Suriye'den büyük miktarlarda petrol ithal etmesidir. Suriye'nin klasik ithalat merkezi konumunda olan AB'nin bu konumuna son yıllarda Çin ve Güney Kore gibi ülkeler tarafından son verilmiştir. Türkiye de Suriye ile serbest ticaret anlaşması sonrasında Suriye'nin en fazla ithalat yaptığı ülkeler sıralamasına girmiştir. Ancak, Serbest Ticaret Anlaşması'nın askıya alınması ile iki ülke arasındaki ticarete dikkate değer bir azalma olmuştur.

Serbest Bölgeler

Suriye'de toplam 7 adet serbest bölge bulunmaktadır. Bunlar Tartus Limanı, Lazkiye Limanı, Halep, Adra, Şam, Şam Uluslararası Hava Limanı ve Dera Serbest Bölgesidir. Dera Serbest Bölgesi dışında kalan diğer serbest bölgeler Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü tarafından idare edilmektedir. Kuveyt sınırında yer alan Dera Serbest Bölgesi Suriye-Kuveyt ortak girişimidir.

Serbest Bölgelere giren mallar için ithalat lisansı gerekmektedir. Bölgelere giren ve depolanan tüm mallar yerel vergilerden muaftır.

Serbest bölgeler altyapı eksikliği ve kanuni engellemeler ve buna benzer sorunlardan dolayı büyük üretim merkezleri haline dönüşmemiştir.

TÜRKİYE-SURİYE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE SURİYE İLİŞKİLERİNDE YASAL ZEMİN

Anlaşma Adı	İmza/ Onay Tarihi
Ticaret Anlaşması	17.09.1974
İkili Hava Ulaştırma Anlaşması	13.11.1976
Karma Komisyon Kurulmasına İlişkin Anlaşma	23.03.1982
Uzun Vadeli Ekonomik İşbirliği Anlaşması	23.03.1982
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	23.03.1982
Ekonomik İşbirliği Protokolü	17.07.1987
Gümrükler Alanında Karşılıklı Yardımlaşma ve İşbirliği Anlaşması	29.07.2003 (R.G: 14.04.2004)
YKTK Anlaşması	06.01.2004 (R.G: 08.02.2005)
ÇVÖ Anlaşması	06.01.2004 (R.G: 07.05.2004)
Uluslararası Karayolu Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşması	10.05.2004
Sivil Havacılık Anlaşması	13.07.2004
Serbest Ticaret Anlaşması (Askıya alınmıştır.)	22.12.2004 (R.G: 07.03.2006)
Türkiye-Suriye Lojistik Merkezi Kurulması ve İşletilmesine İlişkin Mutabakat Zaptı	23.12.2009
Hizmetler Sektörünün Türkiye Cumhuriyeti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşması Kapsamına Dâhil Edilmesine Dair Mutabakat Zaptı	23.12.2009
Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	23.12.2009/16.02.2011

Kaynak: DTM

Hukuki altyapının en önemli unsuru olan Türkiye-Suriye Serbest Ticaret Anlaşması, T.C. Başbakanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın Suriye'ye 22-23 Aralık 2004 tarihlerinde gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzalanmış olup, 6 Kasım 2006 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Anlaşma 1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Ancak, Suriye'de yaşanan son gelişmeler sonucunda, 30 Kasım 2011'de Türkiye'nin Suriye'ye karşı aldığı yaptırım kararlarına karşılık olarak, 1 Aralık 2011'de Suriye, STA anlaşmasının askıya alınması ve Suriye'den geçişlerde ek gümrük harcı alınması da dahil olmak üzere Türkiye'ye bir dizi karşı yaptırım kararları almıştır.

2004 yılı başında imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 21.08.2005 tarihinde, Yatırımların Karşılıklı Korunması Anlaşması ise 03.01.2006 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

TÜRKİYE – SURİYE İKİLİ TİCARETİ (1000 \$)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2002	266.772	506.247	773.019	-239.475
2003	410.755	413.349	824.104	-2.594
2004	394.783	357.656	752.439	37.127
2005	551.657	272.180	823.837	279.477
2006	609.417	187.250	796.667	422.167
2007	797.312	376.959	1.174.271	420.353
2008	1.113.026	639.213	1.752.239	473.813
2009	1.424.982	327.640	1.752.622	1.097.342
2010	1.844.605	452.493	2.297.098	1.392.112
2011	1.609.861	336.646	1.946.507	1.273.215
2012	500.976	67.448	568.424	433.528

Kaynak: TÜİK

2011 yılında Suriye ye yapılan ihracat 1.609.861 bin dolardır. 2012 yılına gelindiğinde siyasi istikrarsızlıktan dolayı ihracatta 1.108.885 bin dolar azalma yaşandığı ve 2012 yılında ihracatın 500.976 bin dolar olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra ithalat 2011 yılında 336.646 bin dolarken 2012 yılında 67.448 bin dolar azalma yaşanmış ve bu değer 67.448 bin dolara kadar düşmüştür. Bunun sonucunda 2011 yılı ticaret hacmi 1.946.507 bin dolarken %70,7 oranında bir düşüş yaşanarak 2012 yılında ticaret hacmi 568.424 bin dolar olmuştur.

2012 yılında Türkiye'nin Suriye'den aldığı ürünler başında tuz, kükürt, çimento ve alçılar; yenilebilen sebze, kök ve yumrular; kahve ve çay; plastik ve mamulleridir. Suriye'nin Türkiye'den aldığı ürünler ise; mineral yağ ve yakıtlar, hayvansal ve bitkisel yağ ve gıdalar, demir ve ya çelikten eşyadır.

Enerji

Ambargo dönemine kadar, iki ülke arasında gerçekleşen heyetler arası görüşmelerde, iki ülkenin petrol ve doğalgaz alanında süratle işbirliğine başlamalarına ve bu yönde teknik çalışma grupları oluşturulmasına karar verilmiştir. Türkiye-Suriye enerji işbirliğinin en önemli ayağını ikili planda Suriye'nin petrol ve doğal gaz sahalarında keşif üretim ve işletme faaliyetleri, çok taraflı planda ise Ortadoğu enerji kaynaklarının Avrupa'ya taşınması çerçevesinde Arap Doğal Gaz

Boru Hattı Projesi oluşturmaktadır. Söz konusu doğal gaz boru hattı projesi ile Mısır doğalgazının Mısır'ın El Ariş Limanı'ndan Ürdün, Lübnan, Suriye ve Türkiye yoluyla Avrupa'ya taşınması planlanmıştır. Projenin Suriye, Ürdün ve Lübnan arasındaki ilk aşaması ve Şam-Halep arasındaki kısmının inşası tamamlanmıştır. İkinci aşama olan Halep-Türkiye arasındaki 62 kilometrelik kesim de ihaleye çıkarılmıştır. Suriye Doğal Gaz Şirketi, Rus "Stroy Trans Gaz" şirketi ile doğal gaz boru hattının Halep-Türkiye sınırları arasındaki bölümünün yapımına ilişkin anahtar teslimi bir sözleşme imzalanmıştır. Anlaşma ile 62 km. uzunluğundaki Halep-Kilis hattının yapımına devam edilmektedir. Bu hat sayesinde Mısır'ın yanı sıra Suriye'den de yılda 1,5 milyar metreküp doğal gaz alınabilecektir. Öte yandan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)-Suriye Petrol Şirketi arasındaki mevcut işbirliğinin petrol arama konusunda derinleştirilmesi planlanmıştır.

Ulaştırma

Ortadoğu ve Yakınoğu'ya yapılacak demiryolu taşımaları, Türkiye, İran, Suriye, Ürdün ve Lübnan'ın üyesi olduğu Ortadoğu Demiryolları Konferansı Ortak Anlaşması çerçevesinde yapılmaktadır. 1997 yılı ikinci yarısından itibaren Irak ile Suriye arasındaki Al-Waled sınır kapısının yük ve yolcu taşımacılığına açılması sonrasında TCDD Nusaybin-Kamışlı hattında taşımacılığa başlamıştır. Ülkemiz sınırları içinde kalan İslahiye-Meydanekbez demiryolu hattı ile Suriye'ye ve bu ülke üzerinden Ürdün'e taşıma yapılabilmektedir. Ancak, son gelişmeler çerçevesinde demiryolu taşımacılığında aksamalar yaşanmaktadır. **Yapım çalışmaları hala devam eden Şam metrosunun 2015 yılında tamamlanması planlanmaktadır.**

Turizm

Türkiye ile Suriye arasında 17 Mayıs 1982 tarihinde imzalanan bir Turizm İşbirliği Anlaşması bulunmaktadır. Ülkemize gelen Suriye vatandaşlarının önemli bir bölümü ticari amaçlarla ülkemizi ziyaret etmektedir. Ancak, vizelerin kaldırılması ve gelişen ilişkilerle birlikte karşılıklı turist sayısı artmaya başlamıştır.

Mayıs 2007'de T.C. Turizm ve Kültür Bakanı, Suriye Turizm Bakanı'nın davetlisi olarak TURSAB koordinasyonunda Türk Seyahat Acentaları ile birlikte Lazkiye'ye bir ziyaret düzenlemiştir. Söz konusu ziyaret sırasında Türk ve Suriyeli acentalar biraraya gelerek işbirliği potansiyeli görüşme imkanı bulmuşlardır.

Söz konusu görüşmeyi takiben 2010 yılında bir önceki yıla göre Türkiye'ye gelen Suriyeli turist oranında %43'lük bir artış olmuştur. 2011 yılında ise 2010 yılına oranla Türkiye'ye gelen turist oranında %8.3'lük bir artış gözlenmiştir.

2013 yılı Ocak ayı verilerine göre Suriye %10.1 (11.694) oranla Türkiye'ye en çok giriş yapan ülke konumundadır.

Türkiye’de ve yurtdışında faaliyet gösteren Dedeman Hotels & Resorts International, son olarak Suriye’de 3 yeni otelin işletme hakkını üstlenmiştir. Ancak, Suriye’de yaşanan son gelişmeler sonucunda, firmanın işletme lisansı elinden alınmıştır.

Suriye’den Ülkemize Gelen Turist Sayısı

Yıllar	Turist Sayısı
1999	102.444
2000	122.376
2001	109.697
2002	126.310
2003	154.249
2004	193.961
2005	288.202
2006	277.779
2007	332.847
2008	406.935
2009	509.700
2010	899.500
2011	974.158

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, TÜİK, TÜRSAB

Yatırımlar

Ticaret ve Sanayi Bakanlığı ile Suriye Sanayi Bakanlığı arasında Ekim 2004’te imzalanan İşbirliği Protokolü’ne göre Türk ve Suriyeli üyelerden oluşan bir izleme komitesi kurulmuştur. Söz konusu izleme komitesinin görevleri arasında Suriye’de yatırım projesi olan Türk firmalarının zorluk çektikleri noktalarda başvuruların kabul edilmesi ve sorunların komite tarafından izlenmesi ve gerekli durumlarda toplanması yer almaktadır.

Suriye’de tekstil, metal, gıda, çimento ve açık deniz balıkçılığı alanlarında faaliyet gösteren Türk firmalarının toplam yatırım miktarı yaklaşık 223 milyon ABD Doları’dır. Ancak, Suriye’de yaşanan son gelişmeler nedeniyle bölgedeki Türk yatırımcıları olumsuz yönde etkilenmiştir.

Müteahhitlik

Türk firmalarınca Suriye’de gerçekleştirilen taahhüt işinin, Türkiye’nin bu sektörde dünyadaki yerine nazaran oldukça mütevazî ölçekte kaldığı görülmekte ve Suriye’de alınan iş tutarının da yukarılara çekilmesi gerektiği düşünülmektedir.

2012 yılı Haziran ayına kadar Suriye’de üstlenilmiş 24 tane proje bulunmaktadır ve yaklaşık olarak bu projelerin değeri 258.415 bin dolardır.

Son Gelişmeler Çerçevesinde Suriye-Türkiye Ticaret İlişkilerinde Yaşanan Sorunlar

- Suriyeli özel sektör ithalatçıları Suriye bankalarında resmi döviz rezervi bulundurmamaktadır bu yüzden ödemelerini yurt dışındaki hesaplarından veya 180 gün vadeli kredili ithalat ile yapabilmektedir.
- Suriye’de özel sektör ile yapılacak olan sözleşmeler kişisel olarak yapılmaktadır bu yüzden sözleşmeler hükümetten herhangi bir müdahale görmemektedir. Bu yüzden Suriyeli ithalatçılar genellikle proforma faturaya ve konşimentoya ödeme koşullarını belirten hükümlerin konulmasını istemektedir.
- Suriye’de bulunan özel sektör firmaları en büyük sorunlardan birisi olan sermaye yetersizliği sebebiyle genellikle küçük ölçekli yatırımlara yönelmişlerdir.
- GAFTA harici ülkelerin birinden Suriye’ye yapılacak ithalatta birtakım yasakların bulunması, lisans ve mal bedellerinin ödenmesi ve bunun gibi zorluk çıkaran birçok uygulama sebebiyle Suriye’ye birçok maddenin ithalatında zorluk yaşanmaktadır.

TÜRK-SURİYE İŞ KONSEYİ

- **Kuruluş Yılı:** 2001
- **Türk-Suriye İş Konseyi Başkanı:** Ruhsar Pekcan
- **Suriye-Türk İş Konseyi Başkanı:** Abdulkader Sabra
- **İş Konseyi Karşı Kanat Kuruluşu:** Suriye Ticaret Odaları Federasyonu

1988 yılında Türkiye’nin yabancı ülkeler ve uluslararası topluluklarla olan ekonomik, ticari, sınai ve mali ilişkilerini izlemek, bu ilişkilerin kurulmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmak amacıyla kurulan Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), bu amaca ulaşmak için sınai işbirliği başta olmak üzere dış ticaret ağının genişletilmesi ve hizmet sektörlerinin yurtdışına açılması gibi iş dünyasına yeni pazar olanakları sağlayacak hedeflere yönelmektedir.

DEİK iki taraflı İş Konseyleri aracılığı ile faaliyet göstermekte olup, bünyesinde yer alan İş Konseyleri yabancı muhatap kuruluşlarla imzalanan işbirliği anlaşmaları ile kurulmakta ve muhatap İş Konseyi firmalara ticaret ve sanayi sektörlerinde işbirliği olanakları konusunda etkin takip ve bilgi akışı imkanı sağlamaktadır. 2011 itibarıyla, DEİK bünyesinde 8 bölge altında toplanmış 97 İş Konseyi faaliyet göstermektedir ve

Türk-Suriye İş Konseyi DEİK/Türk-Ortadoğu İş Konseyleri bünyesinde çalışmalarına devam etmektedir.

FAYDALI ADRESLER

TÜRKİYE'NİN SURİYE'DEKİ TEMSİLCİLİKLERİ

T.C. Şam Büyükelçiliği

Chare Ziad Ben Abi Soufian 56-58 P.O.Box 3738 Damascus / Syria

Tel :+ 963 11 335 01 930 – 335 01 940

Faks :+ 963 11 333 92 43

T.C. Şam BE. Ticaret Müşavirliği

Chare Ziad Ben Abi Soufian 56-58 P.O.Box 3995 Damascus / Syria

Tel :+ 963 11 333 31 42

Faks : +963 11 334 27 50

T.C. Halep Başkonsolosluğu

Rue Du Caire 234 Muhafazat P.O.Box 293 Aleppo / Syria

Tel : +963 21 264 99 670 – 264 99 680

Faks : + 963 21 266 10 50

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

TOBB Plaza Talatpaşa cad. No:3 Kat:5 34394 Gültepe Levent İstanbul

Telefon: 0 212 339 50 00 (pbx) Faks: 0 212 270 30 92
0 212 270 41 90 (pbx) E-mail: info@deik.org.tr

Web: www.deik.org.tr

Yönetim Kurulu Başkanı: M. Rifat Hisarcıklıoğlu

İcra Kurulu Başkanı: Rona Yırcalı

Genel Sekreter: Bahri Can Çalıcıoğlu

TOBB, ASKON, GİSBİR, GYİAD, GYODER, İKV, MOSDER, MÜSİAD, TBB, TEPAV, TESK, TİM, TMB, TSRSB, TURAB, TÜGİAD, TÜGİK, TÜRKTRADE, TÜROFED, TÜRSAB, TÜSİAD, TSPAKB, TYD, UND, YASED